

ХРИСТИЯНСЬКА ПАРАДИГМА РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ (на прикладі поетичного збірника «На лузі Господньому»)

Стаття присвячена проблемі «християнство і література». Виходячи з переконання, що аксіологія письменника і його стиль тісно пов'язані один з одним, що свідомість віруючої людини різко відрізняється від свідомості людини послідовно безвірної, автор статті поставила за мету дослідити особливості християнської парадигми розвитку сучасної української поезії. Матеріалом для дослідження було обрано поетичний збірник 2007 р. «На лузі Господньому». Його аналіз засвідчив, що християнська свідомість, яка у центр Всесвіту ставить Іншого, прагнучи містичного з'єднання з Ним, помітно позначається не лише на змісті, а й на поетиці творів, які насамперед мають складну систему адресації. Окрім того, дослідниця дійшла висновку, що в умовах ідеологічної свободи, коли релігійний зміст віршів вже не є викликом тоталітарній системі, настав час для справжньої поетичної майстерності. Саме це промовисто й засвідчила збірана в аналізованій книзі поезія сучасних українських поетів.

Ключові слова: християнська свідомість; стиль; поетика; сучасна українська поезія.

Важко перебільшити роль аксіології митця у процесі художнього потрактування ним дійсності. Як слушно зауважив О. Лосєв, «"стиль" і "світогляд" будь-що повинні бути об'єднані; вони обов'язково мають відображати один одного» [8, с. 690]. При цьому свідомість людини віруючої, яка у центр всесвіту ставить Іншого, прагнучи містичного з'єднання з Ним, різко відрізняється від свідомості людини «послідовно безвірної», зосередженої на своїй «самості» й неспроможної, за словами С. Аверинцева, «на бодай якусь адекватну відповідь з приводу найпростіших реалій людського життя, які сприймаються фрагментарно, неминуче розсипаються, подрібнюються на свої складові (на свої площинні проекції), перетворюючись на якусь потерть і, зрештою, перестають бути реальністю» [1, с. 454]. Особливість власне християнської свідомості визначається ідеєю обожнення, яка по суті є ідеєю вселенського завершення: «Бог став людиною, для того, щоб людина могла стати Богом» (див. про це: [9, с. 10]).

Щодо української літератури, то її зв'язок із християнською культурою можна вважати майже генетичним. Попри те, що Давня Русь, як засвідчують дослідники, знала писемність і до Володимира Святого (див. про це, приміром: [6]), починаючи з IX–X ст. саме релігійно-християнська, біблійна парадигма була визначальною для розвитку красного письменства східних слов'ян. З огляду на це об'єктивне вивчення вітчизняної літератури унеможливується поза процесом осягнення своєрідності християнського типу

свідомості, особливостей її художньої реалізації, а також трансформації за різних часів у творчості різних авторів. Однак за радянських часів релігійний розвій української літератури був штучно перерваний через ідеологічні заборони, згідно з якими обговорення релігійно-філософських тем у мистецтві були вкрай небажаними. У зв'язку з цим на периферії наукових зацікавлень залишилось і фахове осмислення літератури в контексті її духовних витоків. Лише з середини 1980-х рр. інтерес до релігійної тематики помітно поживався як в мистецькому, так і в науковому дискурсах.

Вагомий внесок у процес сучасного неупередженого осягнення релігійно-духовного розвою поезії українців зробили антологічні видання кінця XX – початку XX століття, засвідчивши, з одного боку, величезну роль християнської парадигми у вітчизняному поетичному дискурсі, а з іншого – активізацію процесу відновлення традиції складання збірників української духовної поезії, яка сягає кінця XVI ст. (рукописні збірники) – кінця XVIII («Богогласник», виданий у Почаєві 1790–1791 рр.), було перервано аж до 1968 року – (коли в Римі вийшла книга «Великодні дзвони», упорядкована Г. Кінахом. Тож по-справжньому визначною подією став вихід 1988 р. у Мюнхені капітального видання «Хрестоматія української релігійної літератури», упорядкованого професором І. Качуровським (Німеччина) [14]. 90-ті рр. вже позначені виходом цілої низки антологій релігійної вітчизняної поезії. 1994 р. за редакцією Б. Мельничука та

М. Ониськіва вийшов збірник духовної поезії західноукраїнських авторів «Богославень» [5] (твори понад 150 поетів). 1996 р. побачили світ дві антології, які репрезентували віршовану молитву як вагоме літературне явище, на той час майже недосліджене вітчизняною наукою: «Антологія духовності. Сто літературних молитов» [15] (упорядники Олеся Омельчук, В. Шуляр, Б. Степашин) та двотомна антологія української молитви «Святі чуття, закладені в молитву...» [12], (упорядник професор В. Антофійчук). 1999 р. ознаменувався виходом унікальної книги «Слово благовісту» [13], упорядкованої професором Т. Салигою (вірші 212-ти авторів). 2000 р. у Львові вийшла антологія «Барокові духовні пісні з рукописних співаників XVIII ст. Лемківщини» [4] (упорядник польський професор Оля Гнатюк). Однак навіть дуже солідний обсяг антологій останніх двох десятиліть ХХ ст. не зміг охопити всього багатства зазначеного явища в українському дискурсі.

У ХХІ ст. збірники релігійної поезії продовжують з'являтися у культурному просторі країни. Так, приміром, у Львові 2007 р. вийшла антологія «На лузі Господньому. Християнська поезія», 2008 р. – «Струни вічності (християнська поезія)»; у Києві 2010 р. – антологія «Молитва вигнанця». Упорядником усіх трьох книг виступила поетеса Галина Кирієнко. У пропонованій статті докладно зупинимось на першій з них. Вельми прикметно, що Г. Кирієнко своєю працею над збірником «На лузі Господньому» відреагувала на «стереотипне», за її словами, уявлення, буцімто «християнської поезії не існує, а якщо і є, то вона незграбна». Поетичний збірник мусив довести, що «бути християнином і справжнім поетом – реально», що цей вид поезії «має право і повинен існувати», адже «поезія служить красі і саме ця краса повинна пробудити серце до Бога» [7].

Жанрова самоназва зазначеної книги, а також судження її упорядника, репрезентоване на сайті Української Православної Церкви Київського патріархату, наводить на думку про необхідність уточнення поняття «християнська поезія». Передусім слід взяти до уваги, що воно є історичним, оскільки виникло тоді, коли сакральний і світський дискурси були чітко відмежовані один від одного і християнська поезія становила частину церковного богослужіння. У процесі секуляризації культурного простору відбулося їх змішання, що й спричинило дискусію навколо проблеми теології в літературі, зокрема в поезії: багато письменників і літературних критиків виступають проти того, щоб остання «втрачала свою суть і головне завдання – не напругу, а ненавмисно і сутнісно, як крапля роси, віддзеркалювати світ у його гармонії...» (цит. за: [3, с. 330]).

З урахуванням цього, мабуть, найбільш прийнятною була б позиція, згідно з якою завдання християнського письменника – професійно робити свою справу, зосередившись, передовсім, на стилі. Адже, за Св. Писанням, мова є одним з найважливіших дарунків Бога («На початку було Слово, і Слово було у Бога, і Слово було Бог», Ів. 1:1-2), яке відкриває людині шлях єднання з Божеством (див. про це: [9, с. 10]). Абсолютно очевидно, що це розуміє і сама Г. Кирієн-

ко; але її наполегливе звернення до зазначеної жанрової дефініції при упорядкуванні поетичних антологій засвідчує те, що вона у своїй праці керувалася християнською моральною мотивацією. У будь-якому випадку, в антології «На лузі Господньому» було зібрано під однією обкладинкою естетично вартісні ліричні вірші, просякнуті християнськими інтенціями. Вмотивованість поезики змістом – сильна сторона більшості поезій збірника, зокрема віршів таких авторів, як: Віра Вовк, Наталя Позняк, Зоряна Живка, Д. Чередниченко, П. Розвозчик, Олеся Мамчич, Галина Маніва, Галина Кирпа, Юлія Дмитренко, Ірина Венжик, Оксана Шалак, С. Гончарова, Н. Теплоухова та ін. (загалом 25 поетів).

Антологія «На лузі Господньому» складається з трьох великих розділів – «Кошик квітів до свята», «Букети», «Квіточка до квіточки», заголовки яких корелюють із загальною назвою книги¹. Під квітами тут, очевидно, маються на увазі вірші як плоди духовної і творчої діяльності їх християнських авторів, зібрані за певним принципом, який, до слова, є найбільш очевидним у першому розділі, де поетичні тексти тематично й композиційно зібрані у певні підрозділи, співвіднесені із церковним календарем. Зокрема, обрано сім церковних свят із тих, що відомі як «дванадцять» та «великі»: Благовіщення Пресвятої Богородиці, Вхід Господній в Єрусалим, Великдень, Успіння Пресвятої Богородиці, Різдво Богородиці, Покрова Пресвятої Богородиці, Різдво Христове. Поезії, зібрані у першому розділі, – це особистісно пережиті події євангельської історії. Щирість почуттів (подив перед красою Божого світу, Божою величчю та милістю, подяка за духовні дари тощо) та вишуканість словесно-віршової форми надають цим поезіям справді сучасного звучання, гарантуючи небайдужу читачку реакцію (див., приміром: «Свіжовипраний ранок...», «Світ народився» Н. Позняк, «Привіт, горобчику! Ти знаєш...» З. Живки, «Равлик сховався у писанку...» Д. Чередниченка, Н. Позняк та багато ін.).

Так, приміром, у поезії Дм. Чередниченка маленький круглий равлик, що нагадує сонцю про воскресіння Христа, а потім з'являється у сьайві над дорогою – стає символом повсюдності Бога:

Равлик
сховався у писанку
та й котиться
до вербових котиків

прикотиться на Великдень
виставить ріжки
і скаже сонцеві
– Христос воскрес!

Бачиш як світиться
над дорогою

¹ Пор. з назвою книги блаж. Іоанна Мосха «Луг духовний», у якій православний подвижник розповідає про життя і подвиги благочестивих християн, усе життя яких було служінням Богові. Саме їхні життя, за словами блаженного, і є прекрасними квітами на нев'янучому лузі Господньому, з яких автор «Лугу духовного» сплів вінок і подарував читачам. Див. [10].

То равлик [11, с. 18].

Поетика вірша підкреслює його змістове наповнення: семантично мотивованими є його графічне оформлення (розбивка на рядки й строфи, яка актуалізує роль пауз); синтаксис (відсутність пунктуаційних знаків у тексті за винятком лише великоднього привітання); кільцева композиція вірша (словообраз «равлик» на початку і наприкінці твору); стилістичні засоби, як-от лексичні повтори, пароніми («котиться», «котиків», «прикотиться»), повтори звукові (алітерація на «с» у другій строфі). У результаті кожний елемент цього вірша допомагає досягнути глибину містичного зв'язку навколишнього світу з Богом, його своєрідне обожнення.

У деяких віршах першого розділу антології вельми відчутною є власне національна особливість поетичного сприйняття християнських свят. Найчастіше це відбувається завдяки згадці певних українських реалій, як, наприклад, у поезії Віри Вовк «Благовіщення»:

Блистіла річка, як гердан
Гей Черемош, а не Йордан.

Поклони били до ікон,
Прилинув янгол з рушником:

«Марічко-чічко, впаде сніг
І прийдуть ясні легені,

Запахне ладаном майдан,
Бо ти є Божа молода.

До Йсуса твого припадуть,
Заграють красно коляду <...> [11, с. 11].

Другий і третій розділи збірника «На лузі Господньому» репрезентують жанрово-тематичне розмаїття, вже не підпорядковане певним святковим датам. При цьому тематична різниця між другим і третім розділом не відчувається. Можна лише припустити, що третій розділ («Квіточка до квіточки») представлений більш молодю генерацією християнських поетів. Найбільш широко в цих розділах репрезентовано жанр молитви у його різних семантико-стильових різновидах, як-от: славослів'я, шанобливо-лагідні прохальні молитви за країну, за інших, за усіх («Моя молитва в храмі святого Йонаса» Д. Чередниченка, «Молитва» В. Вовк, «Молитва у травні» Л. Храпливої, «Молитва», «Ave, Marie!» Н. Кметюк, «Моя молитва» А. Диби, молитви-роздуми («О господи! Аж сорок літ в отарі!..» Г. Кирпи), молитви-подяки («Боже! Дякую Тобі...», «Поцілую Твої долоні...» З. Живки), молитви-рефлексії («Молитва на нитці» З. Живки, «Моє небо...» Н. Теплоухової), рольова молитва (див.: від імені дитини до святого Миколи «Молитва» Г. Кирпи), вставна молитва («Митрополит Йосип Сліпий проводить молитву в концлагері» Л. Храпливої) тощо. Також наявні вірші про молитву («Молитву прагнеш сотворить...» А. Короліва, «Мамина молитва» Н. Позняк), колядки («Різдвяна колядка» О. Мамчич, ліричні рефлексії (див., приміром: «Диптих» О. Мамчич, «Коли капають сльози...» Ю. Дмитренко), сповідь («На сповіді» Г. Кирпи), оповідні вірші («Я граю» Л. Храпливої), рольовий вірш («Святий Антоній Печерський» А. Короліва), індивідуально-

авторський «символ віри» («Я вірю глибоко і гостро...» О. Мамчич), пісні («Вечірня пісня» Ю. Дмитренко) тощо.

Варто зазначити, що більшість поезій збірника, незважаючи на жанрово-тематичну приналежність, є внутрішньо діалогічними. Це позначається на характері суб'єктної організації текстів, ліричний суб'єкт яких не замкнений на собі; тонко налаштований сприймати *Іншого* і «по вертикалі» і «по горизонталі», він довірливо вступає у діалогічні стосунки з усім видимим і невидимим світом. У результаті в поезіях наявні звернення до різних адресатів (серед яких: горобчик, кульбабка, сонечко, читач, мама, священник, Вавилон, Україна, апостол Петро, тощо), зацентрованих, утім, на Творці, особі Христа, інших вищих силах. Представлені у книжці й такі цікаві зразки, де адресантом трансцендентального ліричного звертання є Творець, а адресатом – Його творіння. Приміром, у доробку Юлії Дмитренко знаходимо варіант рольової поезії з алюзією на притчу про десять дів (Мт. 25:1-13):

Дівчинко! Маєш ліхтарика?

Світи!

Стрибай, коли бажаєш, світом

З ліхтариком в руках.

Люди полюбили чорні піджаки,

А Я тебе одягну у білу сукню.

Згадує це і радій.

Ту брудну чорну одіж Я викинув,

І на неї більше не гляну.

Ти прекрасна в білому,

Моя крихітко,

Моя наречена [11, с. 72].

А в поезії «Діалог» Зоряна Живка зобразила спілкування розчарованої у житті ліричної героїні з Богом у формі композиційно вираженої зміни реплік:

– Я не хочу жити.

– Я тебе люблю.

– Серце вщент розбите.

– Я його зцілю.

– Я така нещасна...

– Ну ж мо, витри сльози,

Сонце моє ясне.

– Далі йти не в змозі,

Шлях, мов купа скла.

– Я тебе в дорозі збережу від зла <...> [11, с. 87].

Така характерна особливість християнської свідомості, як чутлива зорієнтованість на діалог з трансцендентальним Іншим, на реакцію Якого не лише активно очікують, а й досягають стану постійного перебування у Його «силовому полі», відбита ще в одній поезії З. Живки – «Молитва на нитці». Стилістика й поетична форма згаданого твору повністю підпорядковані авторській інтенції – відтворити стан душі людини під час моління з чотками. Саме образ чоток, котрі, як відомо, являють собою нитку з вузликами й бусинами, замкнену в кільце, інспірував оригінальну жанрову назву твору та позначився на його структурі: «Молитва на нитці» становить цикл із 16-ти окремих, але тематично зв'язаних між собою віршів. Чотки – багатофункціональна річ: вони призначені для рахування молитов, концентрації уваги, завдання ритму, заспокоєння тощо. Авторка це також взяла до уваги; адже віршовий ритм та лексико-стилістичний рівень її

поезії відбиває свідомість ліричної героїні, яка не випускає чоток з рук, аби завжди бути з Богом на зв'язку:

Четвертий десяток, п'ятий, шостий...

Чекаю...

Чекаю не дива з неба

Чекаю на автобус.

Стою на зупинці.

Стою на чатах

Молитви [11, с. 83].

Так, у наведеному фрагменті важливу роль відіграють наявні різноманітні повтори: звукові (алітерація), лексичні (анафора), синтаксичні (паралелізм). На тлі вільного тонічного розміру з лаконічними рядками вони утворюють чіткий ритм, який семантично пов'язаний із центральним смислоутворюючим образом – чотками (алітерація на «ч»), а також головною інтенцією – будь що стояти на молитві, перетворивши на неї усе своє життя (алітерація на «с»). Вельми прикметно, що ритмічний малюнок вірша помітно змінюється у наступній поезії (5-й), де лірична героїня зрозуміла, що забула чотки вдома. Такий несподіваний поворот ліричного сюжету – чудовий художній прийом авторки, що дозволив вияскравити непохитне прагнення її ліричної героїні щохвилини долати пустослів'я Словом («...слова застигли, залишилось Слово», [11, с. 85]) та оприятити її легку вдачу за будь-яких обставин:

А я сьогодні забула вервицю вдома.

Лап до кишені – порожньо.

Що ж,

Усі стовпи та дерева, що ростуть обіч дороги,

І стукіт підборів об асфальт,

І кожен подих – вдих-видих-вдих,

Кожен удар серця

Будуть мені за чотки:

«Господи Ісусе Христе, Сину Божий...»

Всесвіт рухається в ритмі Твого імені [11, с. 82].

Поезіям аналізованої антології, звісно, притаманна інтертекстуальність, зокрема, орієнтація християнських поетів на книги Нового Завіту, літургійні тексти, твори святих Отців церкви, церковне Передання, що загалом є уповні передбачуваним. Однак у представлених поезіях цей зв'язок проявляється здебільшого у формі тонких алюзій. Прямо вказувати на сакральні тексти як джерело поетичного натхнення подеколи можуть лише підказки у вигляді епіграфів (див., приміром «Закон і Благодать» Юлії Дмитренко). І це не є недоліком. Можна навіть стверджувати – навпаки, адже зміст таких поезій універсалізується, як це відбувається, приміром, у вірші Оксани Шалак. Побудований у вигляді звернення до не названого по імені експліцитного адресата (використано займенник «Ти»), він наче прямо звернений до читача; хоча по суті ця поезія – цілковита алюзія на євангельські сюжети про апостола Петра, який при житті Ісуса Христа неодноразово проявляв брак віри та навіть вірності своєму Вчителю (пор.: Мт. 26:69-75; Мк. 14:66-72; Лк. 22:55-62; Ин. 18:15-18, 18:25-27; Ів. 6:16-21, Мк. 6:47-51, Мт. 14:22-33):

І ти заплакав,

Відрікшись тричі.

А півень криком

Посвідчив це.

Ти сивий камінь,

Що Бога кличе,

Сльоза камінна

Пече лице.

Ти йдеш до Нього,

Немов по морю,

Тебе тримає

Хитка вода,

І кожна хвиля

Тобі говорить:

– Наскільки

віра

твоя

тверда? [11, с. 131]

Композиція наведеної поезії засвідчує уважне ставлення поетеси і до позалексичних засобів виразності: на тлі рядків, написаних переважно 3-стопним ямбом вияскравлюються фінальні слова Христа, графічно подані у вигляді «сходинки». Завдяки кінцевим паузам кожне слово цього питального речення стає ритмічно маркованим. Метрично маркованим є також скорочений на одну стопу (написаний 2-стопним ямбом) 9-й рядок («...Пече лице»).

Окремо слід сказати про вірші збірника, в яких звучить мотив України. Для вітчизняного поетичного дискурсу, зокрема релігійного, він завжди був актуальним, а жанр молитви за Україну (варіант громадянської лірики) – одним із найпопулярніших. В антології «На лузі Господньому» віршів з прямою рефлексією стосовно України не так багато і при цьому відсутні негативні інтенції стосовно зовнішніх або внутрішніх «ворогів» Батьківщини (як це було, приміром, у Шевченковій поезії та ін.). Тут вірші про Україну просякнуті молитовними пафосом, вірою у світлу долю країни (див., наприклад: «Україні» Надії Кметюк, «Порятуй її, Боже, врятуй...» П. Розвозчика), а також тихим сумом, як, приміром у вірші Петра Розвозчика:

Заплакав

Господь

Нестримно...

А сльози

Його

Білі-білі

На Україну

Снігами

Впали... [11, с. 99].

Можна лише припустити, в якому ключі та з якою інтенсивністю цей мотив зазвучав би зараз – після другого Майдану, коли ситуація в країні погіршилась і в політичному, і в економічному планах, але в поетичному збірнику 2007 р. переважають поезії-роздуми про особистісну відповідальність людини за своє життя перед лицем досконалого Бога; вірші, просякнуті радістю від спілкування з Творцем, вдячністю за можливість знайти захист від печалі в Його «долонях», захопленням перед красою створеного Ним світу.

Отже, поетичний збічник «На лузі Господньому» засвідчує успішний поступ української християнської поезії в умовах ідеологічної свободи. У такий сприятливий для творчості період, коли релігійний зміст віршів вже не є викликом тоталітарній системі, а його автор не ризикує потрапити до в'язниці, настає час

для справжньої поетичної майстерності. Відчула цей попит на професіоналізм і упорядник антології Г. Кириєнко, зробивши ставку на поезії, в яких сло-

сна гармонія, вмотивована Словом, і є найкращим проявом любові до Творця і Батьківщини.

Список використаних джерел

1. Аверинцев С. Софія-Логос. Словниє. – 3-е видання. – К. : Дух і Літера, 2007. – 650 с.
2. Антологія духовності : Сто літературних молитов / упоряд. О. Омельчук, В. Шуляр, Б. Степанішин. – Рівне : Просвіта, 1996. – 69 с.
3. Бакши Н. А. Взаимодействие художественного и религиозного дискурсов : на материале немецкоязычных литератур Германии, Австрии и Швейцарии в послевоенный период (1945–1955). – М., 2017. – 472 с.
4. Барокові духовні пісні з рукописних співаників XVIII ст. Лемківщини / вступ., упоряд. і комент. О. В. Гнатюк. – Львів : Місіонер, 2000. – 336 с.
5. Богославень : Духовна поезія західноукраїнських авторів / [упор. Б. Мельничук і М. Описків]. – Тернопіль : Бібліотека журналу «Тернопіль» і газети «Русалка Дністровна», 1994. – 513 с.
6. Браїчевський М. Походження слов'янської писемності / Михайло Браїчевський. – К., 2007. – 154 с.
7. Збірка поезій «На лузі Господньому» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://old.cerkva.info/2007/11/02/poezia.html>.
8. Лосев А. Ф. Очерки античного символизма и мифологии. – Т. 1. – М., 1930. – С. 690.
9. Лосский В. Н. Очерк мистического богословия Восточной Церкви. Догматическое богословие. – М., 1991. – С. 10.
10. Луг духовный. Творение блаженного монаха Иоанна Мосха / перевод с греч. прот. М. И. Хитрова. Сергиев Посад: Тип. Св.-Гр. Сергиевой лавры, 1915 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://bookz.ru/authors/blajennii-joann-mosh/lug-duho_523/1-lug-duho_523.htm.
11. На лузі Господньому. Християнська поезія / упорядник Г. Кириєнко. – Львів : Свчадо, 2007. – 152 с.
12. «Святті чуття, закладені в молитву...» : антологія української молитви : у 2 кн. / [упоряд. автор вступ. ст. і приміток В. І. Антофійчук]. – Чернівці : Рута, 1996.
13. Слово благовісту : антологія української релігійної поезії / [упоряд. Т. Ю. Салица]. – Львів : Світ, 1999. – 784 с.
14. Хрестоматія української релігійної літератури : [у 2 т.]. – Мюнхен ; Лондон, 1988. – Т. 2. – Кн. 1. Поезія / упоряд. і вступ І. Качуровського ; Науковий конгрес в тисячоліття хрещення Русі-України. – 552 с.

И. И. Даниленко,

д-р філол. наук, професор, Черноморський національний університет імені Петра Могили, г. Николаев, Україна

ХРИСТИАНСКАЯ ПАРАДИГМА РАЗВИТИЯ СОВРЕМЕННОЙ УКРАИНСКОЙ ПОЭЗИИ (на примере поэтического сборника «На лугу Господнем»)

Стаття посвящена проблемі «християнство і література». Исходя из убеждения, что аксиология писателя и его стиль тесно связаны друг с другом, что сознание верующего человека разительно отличается от сознания человека последовательно неверующего, автор статьи задалась целью исследовать особенности христианской парадигмы развития современной украинской поэзии. Материалом для исследования был выбран поэтический сборник 2007 г. «На лугу Господнем». Его анализ показал, что христианское сознание, ставящее в центр Вселенной Другого и стремящееся к мистическому соединению с Ним, заметно сказывается не только на содержании, но и на поэтике произведений, которые прежде всего имеют сложную систему адресации. Кроме того, исследовательница пришла к выводу, что в условиях идеологической свободы, когда религиозный смысл стихов уже не является вызовом тоталитарной системе, пришло время для настоящего поэтического мастерства. Именно это красноречиво продемонстрировала собранная в анализируемой книге поэзия современных украинских поэтов.

Ключевые слова: христианское сознание; стиль; поэтика; современная украинская поэзия.

I. I. Danylenko,

Grand PhD in Philological sciences, Professor, Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolayiv, Ukraine

THE CHRISTIAN PARADIGM OF DEVELOPMENT OF THE MODERN UKRAINIAN POETRY (based on the Poetry Collection «In the Lord's Meadow»)

The article is devoted to the problem of «Christianity and literature». Proceeding from the statement that the writer's axiology and style are closely related to each other, that the consciousness of a believing person differs dramatically from the consciousness of a person who is consistently unbelieving, the author of the article decided to explore the features of the Christian paradigm of the development of the modern Ukrainian poetry. The material for the research was based on the poetic collection of «In the Meadow of the Lord» (2007). Presented analysis showed that the Christian consciousness, which places the Other at the center of the Universe, striving for a mystical connection with Him, notably affects not only the content, but also the poetics of works that primarily have a complex system of addressing. In addition, the researcher came to the conclusion that in conditions of ideological freedom, when the religious meaning of poetry is no longer a challenge to the totalitarian system, it's time for real poetic mastery. This is exactly what the poetry of modern Ukrainian poets collected in the analyzed book eloquently demonstrated.

Key words: Christian consciousness; style; poetics; modern Ukrainian poetry.